

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové a soudců Mgr. Jana Kašpara a Mgr. Kamila Tojnera ve věci žalobce: **Lesy České republiky, s. p.**, se sídlem Hradec Králové, Přemyslova 1106, IČ 42196451, proti žalovanému: **Ministerstvo životního prostředí**, se sídlem Praha 10, Vršovická 65, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 3. 2011, č. j. 174/580/11, 11413/ENV,

t a k t o :

- I. **Rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 3. 2011, č. j. 174/580/11, 11413/ENV a rozhodnutí České inspekce životního prostředí ze dne 2. 11. 2010, č. j. ČIŽP/49/OOP/SR01/0922001.020/10/VTH se zrušují a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.**
- II. **Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 2.600 Kč, a to do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.**

O d ů v o d n ě n í

Žalobce se podanou žalobou domáhal přezkoumání a zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo potvrzeno rozhodnutí České inspekce životního prostředí ze dne 2. 11. 2010, č. j. ČIŽP/49/OOP/SR01/0922001.020/10/VTH, o uložení pokuty žalobci ve výši 150.000,- Kč, jakož i uložení povinnosti žalobci nahradit náklady správního řízení paušální částkou 1.000,- Kč, za správní delikt podle ust. § 88 odst. 1 písm. a) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (dále jen „zákon“), jehož se dopustil poškozením součásti přírody ve zvláště chráněném území chráněná krajinná oblast Beskydy (dále jen „CHKO Beskydy“) v období od 25. 8. 2008 do 16. 10. 2008 vybudováním prostřednictvím fyzické osoby oprávněné k podnikání Stanislav Koňářík rypadlem/nakladačem CASE 580 SL na pozemcích určených k plnění funkce lesa v porostních skupinách 409 D 8 a 408 G 7 v k. ú. Nový Hrozenkov, obec Nový Hrozenkov, 2 nezpěvných komunikací o délce cca 250 m a 150 m, přičemž v lesním porostu odkopal 560 m³ zeminy a odstranil 60 ks pařezů, a správní delikt podle ust. § 88 odst. 2 písm. n) zákona, jehož se dopustil vykonáním zakázané činnosti ve zvláště chráněném území CHKO Beskydy bez výjimky dle § 43 zákona v období od 25. 8. 2008 do 16. 10. 2008 prostřednictvím fyzické osoby oprávněné k podnikání Stanislav Koňářík

provedením při budování výše uvedených komunikací rypadlem/nakladačem CASE 580 SL terénních úprav značného rozsahu a změněním vodního režimu na lokalitě, když na pozemcích určených k plnění funkce lesa v porostních skupinách 409 D 8 a 408 G 7 v k. ú. Nový Hrozenkov, obec Nový Hrozenkov, odkopal 560 m³ zeminy, čímž porušil § 26 odst. 3 písm. a) zákona.

Žalobce v žalobě předně namítá neexistenci ústavní a zároveň s ustanoveními zákona konformní zonace CHKO Beskydy, která zcela vylučuje postih žalobce za správní delikt podle ust. § 88 odst. 2 písm. n) zákona. Tuto spatřuje ve skutečnosti, že k vymezení jednotlivých zón ochrany přírody chráněných krajinných oblastí došlo Protokolem o vymezení zón CHKO Beskydy ze dne 7. 7. 1999, tedy v podstatě interním aktem ministerstva nemajícím povahu obecně závazného právního předpisu. Ust. § 27 odst. 2 zákona ve znění účinném do 31. 12. 1999, které opravňovalo vymezit předmětné zóny orgán ochrany přírody po projednání s dotčenými ústředními orgány státní správy, okresními úřady a obcemi, byl novelizován zákonem č. 161/1999 Sb., který vyžaduje k vymezení a změny jednotlivých zón vydání vyhlášky Ministerstva životního prostředí, tedy obecně závazného právního předpisu. Důvodem novelizace, který dle žalobce taktéž vyplývá z důvodové zprávy k zákonu č. 161/1999 Sb., byla nekonformnost dosavadní právní úpravy a praxe s ústavním pořádkem České republiky. Jelikož žádná vyhláška Ministerstva životního prostředí dle výše uvedeného novelizovaného ustanovení vydána nebyla a současně novelizace provedená zákonem č. 161/1999 Sb., postrádá ustanovení, podle nichž by se odstupňované zóny ochrany přírody vyhlášené podle dosavadních právních předpisů považovaly za odstupňované zóny ochrany přírody podle zákona ve znění novely, nelze tak přinejmenším od 1. 1. 2000 považovat Protokol o vymezení zón CHKO Beskydy za náležitý právní podklad pro existenci zonace.

Žalobce dále rozporuje, že by jeho činností došlo ke vzniku terénní úpravy značného rozsahu s ust. § 26 odst. 3 písm. a) zákona. Žalobce považuje za terénní úpravu značného rozsahu zásah měnící vzhled a tvářnost krajiny. Vzhled a tvářnost krajiny nemohly být zásahem žalobce změněny, neboť vzniklá komunikace je viditelná pouze z bezprostřední blízkosti. Nedošlo k viditelnému narušení korunového zápoje porostu a při zachování přiměřeného odstupu, který lze očekávat při hodnocení vzhledu krajiny, nejsou přibližovací cesty vůbec identifikovatelné. Žalobce nesouhlasí s tvrzením České inspekce životního prostředí, že „*pokud tedy nejsou předmětné komunikace v současnosti viditelné při hodnocení z většího odstupu jen díky existenci dotyčného lesního porostu, nelze to považovat za dostatečný argument*“, neboť přítomnost souvislých rozsáhlých lesních společenstev je pro dochovanou tvářnost krajiny v posuzovaném prostoru zásadní, když předjímaný lokální zánik lesních prostorů by sám o sobě představoval tak razantní narušení krajinného rázu, že otázka existence či neexistence přibližovacích cest v postiženém území se v takovém případě jeví jako naprosto nepodstatná. Žalovaný konstatoval, že „*nelze snižovat vliv terénních úprav na tvářnost krajiny vyšším vlivem jiné složky krajiny*“, avšak neuvedl, jak se tento vliv terénních úprav projevuje. Za zcela nepravdivé pak žalobce považuje tvrzení žalovaného, že žalobce své tvrzení o výskytu podobných přibližovacích linek v okolních porostech ničím nedokládá. Žalobce předložil žalovanému fotodokumentaci dokládající napojení předmětné přibližovací linky na již existující lesní cestu. Lesní cesty a přibližovací linky jsou v daném prostoru naprosto běžnou geomorfologickou strukturou, což vyplývá z přiložené kopie části mapy lesní dopravní komunikace i ze samotného odůvodnění rozhodnutí Inspekce, v němž je uvedeno, že *dle porostní mapy bylo cca 150 m této komunikace zhotoveno již v minulosti*“.

Žalobce dále namítá, že nebylo prokázáno, že by jeho činností došlo ke změně vodního režimu v rozporu s ust. § 26 odst. 3 písm. a) zákona. Ze samotné skutečnosti, že došlo k provedení zářezu v pramenném území a umístění propustku, nevyplyvá žalovaným vyvozený skutkový závěr, že došlo „*ke svedení vody, tudíž ke změnám odtokových poměrů a tím též ke změně vodního režimu*“. Žalovaný se s námitkami žalobce stran otázky změny vodního režimu nevypořádal odbornou argumentací, ve svém rozhodnutí se omezil na právně nepřipustný, tzv. souhrnný skutkový závěr. Z rozhodnutí není zřejmé, z čeho je usuzováno, že došlo k snížení retenční schopnosti území a narušení vodního režimu, ani jak rozsáhlá oblast je pod pojmem „území“ míněna, zda pouze prostor komunikace (přibližovací linky) anebo prostor rozsáhlejší, zcela absentují kritéria „negativní kvality“. Za nedoložené považuje žalobce tvrzení o zrychleném odtoku vody z území, neboť je založeno pouze na obecném konstatování Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky (dále jen „AOPK“), jejíž závěr nebyl podložen jakýmkoli důkazem. Vyjádření AOPK nebylo podáno formou znaleckého posudku, zmínka žalovaného o zápisu AOPK do rejstříku znalců je bezpředmětná. Žalobce odmítá interpretaci opatření spočívajícího v instalování jednoduchého trubního propustku délky 4 m v násypu o výšce do 1 metru za účelem bezeškodného přejezdu vodního toku v trase jedné z linek jako změnu vodního režimu, neboť propustek byl vybudován v místě již jasně vyprofilovaného, plně průtočného původního koryta. Rychlost odtoku nemohla být pouhým vložením 4 metry dlouhého úseku s nižším drsnostním součinitelem v těchto podmínkách nijak ovlivněna. Vliv odstranění svrchních vrstev půdy a pařezů v trase na celkovou retenční schopnost území je vzhledem k relativní ploše linek k ploše dotčených porostních skupin (cca 0,75 %) podle názoru žalobce pod hranicí měřitelnosti. Pařezy byly odstraněny pouze v trase komunikace (přibližovací linky) s ohledem na potřebu zpřístupnění, neboť ponechání pařezů by naopak vedlo k potřebě jejich objíždění a tím daleko větší zátěži pro území při běžném hospodaření v lese. Pařezy mimo linku byly ponechány, nedošlo tedy k omezení stanovištní diverzity.

Žalobce dále rozporuje, že by poškodil součást přírody ve zvláště chráněném území CHKO Beskydy, a naplnil tak skutkovou podstatu správního deliktu podle ust. § 88 odst. 2 písm. n) zákona. Předmětná skutková podstata nespočívá na faktu absence příslušného povolení (souhlasu, výjimky) k určité činnosti, nýbrž kvalitativní změně životního prostředí spočívající v poškození součásti přírody zvláště chráněného území. Toto poškození nebylo v posuzovaném případě prokázáno. Právní závěry napadeného rozhodnutí znemožňují v rozporu se samotným účelem lesnického hospodaření jakékoli nové, ekonomicky únosné a zároveň přírodně šetrné zpřístupňování porostů a jsou tak v rozporu s ust. § 1 zákona. Je obtížně představitelné, že by subjekt lesnický hospodařící v předmětném území měl za účelem provedení běžných lesnických úprav typu posuzované přibližovací linky (či lesní cesty) žádat o udělení výjimky vládou České republiky. V případě přibližování dřevní hmoty šetrnější metodou typu lanovky či koně taktéž dochází k narušování půdního povrchu, zejména bez návaznosti na blízkost lesní dopravní sítě. Jelikož poměr plochy nezpevněných přibližovacích linek v poměru k ploše zpřístupněných porostů se v daném případě pohybuje maximálně v desetinách procenta, nelze v jejich vybudování spatřovat poškození součásti přírody zvláště chráněného území. Žalobce nesouhlasí s tvrzením Inspekce, že došlo ke kompletní destrukci lesního biotopu, neboť byla posouzena pouze velmi omezená část lesního biotopu v rozsahu dotčené konstrukcí předmětných komunikací. Došlo sice k ovlivnění biotopu celé řady drobných mikroorganismů, takový zásah do jejich biotopu však nelze považovat za poškození součásti přírody ve zvláště chráněném území CHKO Beskydy ve smyslu ust. § 88 odst. 1 písm. a) zákona. Sama Inspekce konstatováním o „*zpomalení kolonizace plochy komunikace rostlinami*“ připouští, že se jedná o proces vratný a tedy se nejedná o podstatné změny ve

smyslu ust. § 26 zákona, což dokládají desítky jiných nezpevněných přibližovacích linek a lesních cest již dlouhodobě existujících.

Žalobce považuje za neoprávněné zohlednění okolnosti dlouhodobého hospodaření žalobce v předmětném území jakožto přítěžující okolnosti. Žalobce nikdy nebyl příslušnými orgány ochrany přírody postižen za to, že by realizoval přibližovací linku (či lesní cestu) s parametry obdobnými posuzovanému případu bez výjimky vlády České republiky a nebyl ve smyslu nutnosti o takovou výjimku žádat instruován.

Žalobce konečně namítá vyloučení jeho odpovědnosti za předmětné správní delikty, neboť činnost, již mělo dojít k naplnění skutkové podstaty správních deliktů, vykonával smluvní partner žalobce pan Stanislav Koňářík, nikoliv sám žalobce.

Žalovaný ve svém vyjádření odkázal v plném rozsahu na odůvodnění napadeného rozhodnutí, jakož i na odůvodnění rozhodnutí České inspekce životního prostředí ze dne 2. 11. 2010, č. j. ČIŽP/49/OOP/SR01/0922001.0120/10/VTH, které doplnil k žalobním námitkám následovně. Žalovaný ohledně neexistence zonace CHKO Beskydy trvá na své argumentaci uvedené v napadeném rozhodnutí, tedy že k vymezení zón CHKO Beskydy došlo Protokolem o vymezení zón CHKO Beskydy ze dne 7. 7. 1999 v souladu s tehdy platnými a účinnými právními předpisy a z právního hlediska existuje. Žalobcem uvedená novelizace ust. § 27 zákona provedená zákonem č. 161/1999 Sb. nabyla účinnosti dnem 1. 1. 2000 a zároveň neobsahovala žádné přechodné ustanovení, které by rušilo dříve vymezené zóny CHKO nebo stanovovalo povinnost v určité lhůtě od nabytí účinnosti novely vymezit zóny CHKO právním předpisem. Z výše uvedeného tedy vyplývá, že zonace CHKO provedená v souladu se zákonem ve znění účinném do 31. 12. 1999 před tímto datem zůstává i po novelizaci ust. § 27 zákona v platnosti.

K námitce žalobce, že jeho činností nedošlo ke vzniku terénních úprav značného rozsahu, ke změně vodního režimu v rozporu s ust. § 26 odst. 3 písm. a) zákona a ani k poškození součásti přírody ve zvláště chráněném území CHKO Beskydy, žalovaný uvedl, že Česká inspekce životního prostředí zmapovala rozsah činnosti žalobce v rámci terénních šetření a při hodnocení realizované činnosti žalobce vycházela zejména z řady obecně platných odborných teorií, které žalovaný shledal za zcela racionální, odpovídající skutečnostem zjištěným při terénních šetřeních. Inspekce se při svém rozhodování opírala taktéž o závěry odborného vyjádření Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky, Správy CHKO Beskydy (dále jen „SCHKOB“) ze dne 7. 1. 2009, dle které došlo „*k poškození lesního biotopu jak vlastními rozsáhlými terénními pracemi, tak vykácením stromů v trase cest, přičemž došlo rovněž k zásahu a negativnímu ovlivnění vodního režimu lokality včetně malého vodního toku*“. Odborné vyjádření SCHKOB sice není znaleckým posudkem a rozsah tohoto vyjádření neodpovídá požadavkům kladeným na znalecké posudky, ale s ohledem na ust. § 56 správního řádu, nebylo v tomto případě ustanovení znalce nutné, neboť SCHKOB jako věcně a místně příslušný orgán ochrany přírody a současně organizační složka znaleckého ústavu zapsaného v rejstříku znalců pro obor ochrana přírody je nesporně správním orgánem, jenž je kompetentní k posouzení předmětných skutečností v rámci součinnosti správních orgánů. Žalovaný nesouhlasí, že zmínka o zápisu AOPK ČR do rejstříku znalců je bezpředmětná. AOPK ČR patří mezi nejčastěji ustanovované znalce v rámci správních řízení vedených Českou inspekcí životního prostředí i jinými správními orgány, a je tudíž velmi pravděpodobné, že by v případě potřeby vypracování znaleckého posudku v rámci předmětného správního řízení tento posudek vypracovávala právě AOPK ČR prostřednictvím SCHKOB. Naopak je zcela nepravděpodobné, že by závěry tohoto

případného znaleckého posudku byly odlišné od závěrů uvedených v daném odborném vyjádření. Žalovaný nesouhlasí s tvrzením žalobce, že ve vyjádření SCHKOB není uveden popis zkoumaného jevu nebo soupis skutečností, ke kterým bylo přihlíženo, neboť v odborném vyjádření SCHKOB své závěry vždy vysvětluje konkrétní skutečností, např. negativní ovlivnění vodního režimu lokality tím, že byly provedeny zářezy v pramenném území, došlo k umístění propustku spojeného s úpravou koryta vodního toku, svedení vody, a tudíž ke změnám odtokových poměrů.

Žalovaný k tvrzení žalobce, že cca 150 m komunikace bylo zhotoveno již v minulosti a tudíž jsou lesní a přibližovací cesty v daném prostoru běžnou geomorfologickou strukturou, uvedl, že 150 metrovou komunikaci v dané lokalitě nepovažuje za adekvátní důkaz existence přibližovacích linek, jako běžné součásti morfologie terénu. Žalovanému není známo, že by žalobce obdobné komunikace na území I. nebo II. zóny CHKO Beskydy s vědomím orgánů ochrany přírody již v minulosti realizoval. Na území I. a II. zóny CHKO není nejen při hospodaření v lesích prvořadé zohledňování ekonomických hledisek, ale zejména citlivost tohoto hospodaření ve vztahu k ochraně přírody, jak vyplývá z ust. § 26 odst. 3 písm. a) zákona. Hospodařící subjekty jsou povinny okolnosti zón CHKO vždy zohledňovat a přizpůsobit danou technologii zejména požadavkům ochrany přírody. Žalovaný nepovažuje postup žalobce v předmětné věci za přírodě blízký způsob zpřístupňování porostů a trvá na svém názoru, že existují postupy, kdy dochází k narušování půdního krytu ve značně nižším rozsahu (např. použití lanovky) a dotčené území bývá díky přirozeným procesům uvedeno do stavu blízkého stavu před zásahem v relativně krátkém časovém horizontu.

Žalovaný na postupu povolování výjimek ze zákazů ve zvláště chráněných územích vládou dle ust. § 43 odst. v době realizace předmětného zásahu žalobce nespátřuje v žádném případě znemožnění hospodaření v lesích na území CHKO.

K přitěžující okolnosti při stanovení výše pokuty žalovaný uvedl, že nepovažuje argument uvedený Českou inspekcí životního prostředí při stanovení výše pokuty za neoprávněný, když na subjekt dlouhodobě hospodařící v dané lokalitě na svěřeném majetku státu lze oprávněně v oblasti dodržování právních povinností na úseku ochrany přírody klást vyšší nároky. V průběhu správního řízení sice nebylo prokázáno, že by žalobce byl již v minulosti příslušnými orgány ochrany přírody postižen za realizaci přibližovací linky bez výjimky dle ust. § 43 zákona nebo byl o nutnosti o takovou výjimku žádat instruován, žalobce však svůj záměr v projednávané věci s příslušným orgánem ochrany přírody vůbec nekonzultoval, takže orgán ochrany přírody o tomto záměru nevěděl a žalobce tudíž o nutnosti povolení výjimky instruován být nemohl.

K odpovědnosti žalobce za předmětné správní delikty poukazuje žalovaný na ustálenou judikaturu, podle které je v každém konkrétním případě nutné posuzovat odpovědnost všech v úvahu přicházejících subjektů, tj. realizátora i zadavatele, přičemž odpovědnost zadavatele nelze a priori vyloučit. Žalobce byl za předmětnou činnost realizovanou prostřednictvím pana Koňaríka shledán odpovědným především z důvodu, že o rozsahu způsobu provádění daných prací věděl, průběh provádění prací na místě kontroloval a při přebírání díla neuvedl žádné námitky nebo připomínky.

Ze správního spisu vyplývají následující pro rozhodnutí soudu podstatné skutečnosti:

Rozhodnutím České inspekce životního prostředí, oblastní inspektorát Ostrava, ze dne 9. 4. 2010, č. j. ČIŽP/49/OOP/SR01/0922001.014/10/VHT, byla žalobci uložena pokuta ve

výši 100.000,- Kč za správní delikt podle ust. § 88 odst. 1 písm. a) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny (dále jen „zákon“), jehož se dopustil poškozením součásti přírody ve zvláště chráněném území chráněná krajinná oblast Beskydy (dále jen „CHKO Beskydy“) v období od 25. 8. 2008 do 16. 10. 2008 vybudováním prostřednictvím fyzické osoby oprávněné k podnikání Stanislav Koňářík rypadlem/nakladačem CASE 580 SL na pozemcích určených k plnění funkce lesa v porostních skupinách 409 D 8 a 408 G 7 v k. ú. Nový Hrozenkov, obec Nový Hrozenkov, 2 nezpevněných komunikací o délce cca 250 m a 150 m, přičemž v lesním porostu odkopal 560 m³ zeminy a odstranil 60 ks pařezů, a dále pokuta ve výši 100.000,- Kč za správní delikt podle ust. § 88 odst. 2 písm. n) zákona, jehož se dopustil vykonáním zakázané činnosti ve zvláště chráněném území CHKO Beskydy bez výjimky dle § 43 zákona v období od 25. 8. 2008 do 16. 10. 2008 prostřednictvím fyzické osoby oprávněné k podnikání Stanislav Koňářík provedením při budování výše uvedených komunikací rypadlem/nakladačem CASE 580 SL terénních úprav značného rozsahu a změněním vodního režimu na lokalitě, když na pozemcích určených k plnění funkce lesa v porostních skupinách 409 D 8 a 408 G 7 v k. ú. Nový Hrozenkov, obec Nový Hrozenkov, odkopal 560 m³ zeminy, čímž porušil § 26 odst. 3 písm. a) zákona a současně uložena povinnost k náhradě nákladů řízení ve výši 1.000,- Kč.

K odvolání žalobce bylo toto rozhodnutím Ministerstva životního prostředí, odboru výkonu státní správy IX, ze dne 8. 8. 2010, č. j. 1101/580/10,66381/ENV/10, zrušeno a věc vrácena správnímu orgánu k novému projednání z důvodu nezákonnosti spočívající v absenci zákonného ustanovení, jehož porušením měl být naplněn znak skutkové podstaty spočívající v nedovolenosti jednání, a dále v absenci aplikace absorpční zásady při ukládání sankce za správní delikty.

Novým rozhodnutím ze dne 2. 11. 2010, č. j. ČIŽP/49/OOP/SR01/0922001. 020/10/VTH, uložila Česká inspekce životního prostředí, oblastní inspektorát Ostrava, žalobci za výše uvedené správní delikty pokutu ve výši 150.000,- Kč a povinnost k náhradě nákladů řízení ve výši 1.000,- Kč.

K odvolání žalobce bylo toto rozhodnutím Ministerstva životního prostředí, odboru výkonu státní správy IX, ze dne 8. 3. 2011, č. j. 174/580/11,11413/ENV, potvrzeno. V odůvodnění se žalovaný vypořádal s odvolacími námitkami žalobce následovně. K námitce žalobce, že pokud předmětné komunikace dle České inspekce životního prostředí nevykazují parametry dokonce ani lesní cesty či svážnice, a k jejich zbudování tak není třeba souhlasu ani SCHKOB, nelze tvrdit, že jsou terénní úpravou značného rozsahu vyžadující výjimku vlády České republiky a jedná se o úpravu přibližovací linky, která byla nezbytná pro omezení zátěže porostu přibližováním dříví, žalovaný uvedl, že parametry pro rozdělení lesní dopravní sítě jsou dány českou normou ČSN 73 6108 – Lesní dopravní síť. Podle této normy se rozděluje lesní cesty podle dopravní důležitosti a účelu na lesní cesty 1. třídy, lesní cesty 2. třídy, lesní cesty 3. třídy, lesní cesty 4. třídy, lesní stezky a lesní pěšiny. Lesní cesty 4. třídy jsou přibližovací cesty a přibližovací linky, které slouží k soustřeďování vytěženého dříví z porostu nebo části porostu, jsou vedeny zpravidla po spádnicí. Povrch je vždy nezpevněný, zpravidla se neodstraňuje ani vrchní organická vrstva. Zemní práce se provádějí jen ve výjimečných případech. Šířka cesty je minimálně 1,5 metru; bez technické vybavenosti nebo jen s minimální vybaveností (např. odvodnění). Kritérii, která řadí přibližovací linky mezi lesní cesty, jsou nároky na půdu nebo porosty ve větším než bezvýznamném rozsahu, provádění zemních prací ve větším než bezvýznamném rozsahu, zřizování vybavenosti cesty jako jsou mosty, propustky, brody, zpevnění a příkopy. Dle názoru žalovaného předmětné komunikace spadají mezi lesní cesty (minimálně 4. třídy), a to zejména s ohledem na

provádění zemních prací ve větším než bezvýznamném rozsahu a s ohledem na jejich vybavení zřízením propustku. Dle České inspekce životního prostředí nesplňují předmětné komunikace veškeré parametry pro zařazení do kategorie lesní cesty 3. třídy, ale s ohledem na jejich technickou vybavenost, nikoli s ohledem na rozsah provedených terénních úprav. Při hodnocení terénních úprav značného rozsahu totiž Česká inspekce životního prostředí není vázána výše uvedenou právně nezávaznou ČSN a parametry, které tato norma stanoví pro jednotlivé kategorie lesních cest. Žalovaný souhlasí s kritérii pro hodnocení terénních úprav tak, jak je Česká inspekce životního prostředí uvádí v odůvodnění napadeného rozhodnutí. Podstatné je dle názoru žalovaného zejména vliv úprav na vzhled krajiny. Je přitom nezbytné hodnotit zejména změny morfologie terénu, vliv na vodní režim, a to i z časového hlediska. Podstatný je přitom rovněž rozsah prováděných prací, tj. velikost dotčené plochy a množství odstraněného materiálu.

K námitce žalobce, že jeho zásahem nebyl změněn vzhled a tvářnost okolní krajiny, neboť komunikace je viditelná pouze z bezprostřední blízkosti, nedošlo k viditelnému narušení korunového zápoje porostu a při zachování přiměřeného odstupu, který lze očekávat při hodnocení vzhledu krajiny nejsou předmětné přibližovací cesty vůbec identifikovatelné, žalovaný uvedl, že na vzhledu krajiny se jednoznačně podílí i zásahy viditelné až z bezprostřední blízkosti, a to i tehdy, pokud jsou např. z důvodu své lokalizace viditelné pouze z určitých pohledových směrů. I tyto zásahy mohou mít na vnímání krajiny člověkem značný vliv, pokud se člověk ocitne v blízkosti těchto zásahů. V mnoha případech může být účinek tohoto vlivu pro svou nečekanost ještě zvýšen. Dopad na tvářnost a vzhled krajiny je nezbytné hodnotit také z časového hlediska. S ohledem na erozní procesy působící na realizované terénní úpravy zůstanou předmětné komunikace vzhledem ke své rozsáhlosti (délka 400 m, dotčená plocha 1520 m², přemístění 560 m³ zeminy) viditelné v daném horizontu desítky let. Lesní porosty vzhledem k mnoha biotickým i abiotickým faktorům, které na ně působí, a které ve svém důsledku mohou způsobit jejich zánik, nelze považovat za neměnný faktor. Pokud nejsou předmětné komunikace v současnosti viditelné při hodnocení z většího dostupu jen díky existenci dotyčného lesního porostu, nelze to považovat za dostatečný argument, na jehož základě by předmětné úpravy nebylo možno klasifikovat jako terénní úpravy značného rozsahu.

K námitce žalobce, že přihlížet k okolnosti, že odvolatel hospodaří v předmětném území dlouhodobě, jakožto přítěžující, není na místě, neboť žalobce nikdy nežádal při zřizování obdobných komunikací o souhlas vlády České republiky ani nebyl v tomto směru orgány ochrany přírody instruován, žalovaný uvedl, že souhlasí s argumentací České inspekce životního prostředí, že na žalobce jako subjekt dlouhodobě hospodařící na území CHKO Beskydy lze klást vyšší nároky týkající se právního povědomí o povinnostech vyplývajících ze zákona. Žalovanému není známo, že by se naopak orgány ochrany přírody v souvislosti s obdobnou činností žalobce vyjádřily v tom smyslu, že k této činnosti žalobce předmětnou výjimku dle ust. § 43 zákona nepotřebuje.

K námitce žalobce, že se Česká inspekce životního prostředí nezabývala tím, jakým jiným, přírodně šetrnějším a zároveň ekonomicky přiměřeným způsobem, by mohla být zpřístupněna dřevní hmota z předmětných porostních skupin, žalovaný uvedl, že předmětná lokalita je součástí II. zóny CHKO Beskydy, tedy územím z hlediska ochrany přírody a krajiny mimořádně hodnotným. Žalovaný citoval ust. § 25 odst. 2 a § 58 odst. 1 zákona, ze kterých vyplývá, že žalobce nemůže své jednání obhajovat běžně používanými způsoby hospodaření v lesích a při hospodaření na území se zvláštním režimem ochrany dle zákona

nemohou být prvořadá ekonomická hlediska. Žalobce mohl využít jiných, přírodně šetrnějších způsobů hospodaření.

K námitce žalobce, že se Česká inspekce životního prostředí při hodnocení vlivu realizace předmětných komunikací na lesní biotop omezuje na hodnocení pouze omezené části biotopu dotčeného budováním komunikací a nelze prokázat vliv zásahu na lesní biotop jako celek tak, aby bylo možno konstatovat poškození součásti přírody CHKO Beskydy, a dále, že v případě zpomalení půdotvorných procesů a zpomalení kolonizace plochy komunikace rostlinami, se jedná o proces vratný a nejedná se o podstatné změny v biologické rozmanitosti, žalovaný uvedl, že při hodnocení terénních úprav bylo ze strany České inspekce životního prostředí přihlédnuto ke všem podstatným kritériím, když uvádí, že vybudováním předmětných komunikací došlo ke kompletní destrukci lesního biotopu nacházejícího se na daném místě, neboť došlo k fyzickému odstranění všech jeho součástí (půda, humus, pařezy stromů, zoedafon, kořeny rostlin, houby, bakterie...) a zpretrhání vazeb mezi nimi. Dotčení konkrétního biotopu o rozloze 1520 m² bude mít nepochybně vliv i na okolní biotop, a to např. změnou vodního režimu, kdy odstraněním svrchní vrstvy půdy s nejvyšší retenční schopností dojde ke změně rychlosti odtoku vody z daného území. Předmětný zásah tak má nepochybně vliv nejen na biotop v místě zásahu, ale i na biotop okolní. Žalovaný uvedl, že nepochybně, že přirozené procesy, narušené odstraněním zeminy při realizaci předmětných komunikací, budou po určité době opět obnoveny, jedná se tedy z dlouhodobého hlediska o vratný proces. Tato skutečnost však neznamená, že narušením přirozených přírodních procesů (zpomalení půdotvorných procesů a zpomalení kolonizace plochy komunikace rostlinami) v řádu přinejmenším desítky let nedošlo k poškození součásti přírody ve zvláště chráněném území. Ohledně tvrzení žalobce, že se nejedná o podstatné změny v biologické rozmanitosti ve smyslu sut. § 26 zákona, žalovaný uvedl, že pokuta byla žalobci uložena a za porušení ust. § 26 odst. 3 písm. a) zákona provedením terénních úprav značného rozsahu, nikoli hospodařením způsobem vyžadujícím intenzivní technologie, zejména prostředky a činnosti, které mohou způsobit podstatné změny v biologické rozmanitosti.

K námitce žalobce, že nesouhlasí s argumentací České inspekce životního prostředí týkající se narušení morfologie terénu z důvodu absence podobných geomorfologických struktur v okolí, neboť podobné přibližovací linky jsou v okolí běžnou součástí morfologie terénu, žalovaný uvedl, že žalobce tvrzení o výskytu podobných přibližovacích linek v okolních porostech ničím nedokládá. Žalovanému není známo, že by žalobce obdobné komunikace na území I. nebo II. zóny CHKO Beskydy s vědomím orgánů ochrany přírody již v minulosti realizoval, a vznesenou námitku hodnotí jako nepřezkoumatelnou pro nedostatek důvodů. K fotodokumentaci předložené žalobcem žalovaný uvedl, že i přes značnou vrstvu opadaného listí jsou předmětné komunikace v daném terénu zcela jasně patrné a nerozporují žádné tvrzení České inspekce životního prostředí uvedených v odůvodnění napadeného rozhodnutí. Lesní porosty sice ovlivňují krajinný ráz ve vyšší míře než předmětné terénní úpravy realizované žalobcem, nelze však snižovat vliv terénních úprav na tvářnost krajiny vyšším vlivem jiné složky krajiny.

K námitce žalobce, že jeho jednáním nedošlo ke změně vodního režimu, neboť nedošlo k narušení vodotečí ani ke zvýšení nebo snížení hladiny „spodní vody“, námitce, že tvrzení České inspekce životního prostředí o zrychleném odtoku vody z území považuje za nepodložené, založené na pouze obecném konstatování SCHKOB v odborném vyjádření, které není podloženo žádným důkazem, námitce, že instalací trubního propustku v délce 4 m o výšce 1 m nedošlo k ovlivnění rychlosti odtoku a v případě, že by toto žalobce neučinil, musela by být dřevní hmota vzhledem k morfologii terénu přibližována korytem vodního toku

a nesouhlasem žalobce s popisovaným hodnocením vlivu pařezů na retenční schopnost území a stanovištní diverzity, žalovaný poukázal na ust. § 56 správního řádu a uvedl, že SCHKOB je pak nesporně právně tím správním orgánem, jenž je kompetentní k posouzení předmětných skutečností. Tvrzení o negativním ovlivnění vodního režimu lokality realizací předmětných komunikací odůvodňuje SCHKOB ve svém odborném posouzení tím, že byly provedeny zářezy v pramenném území, došlo k umístění propustku spojeného s úpravou koryta vodního toku, svedení vody, a tudíž ke změnám odtokových poměrů. Žalovaný tedy nesouhlasí s tvrzením žalobce, že v odborném posudku SCHKOB není uveden popis zkoumaného jevu nebo popis skutečností, ke kterým bylo přihlíženo. K tvrzení žalobce o nutnosti instalace trubního propustku žalovaný opakovaně konstatuje, že žalobce mohl pro přibližování dřevní hmoty využít i jiné, daleko šetrnější způsoby, např. lanovku či koně. Snížení biodiverzity stanoviště odstraněním pařezů Česká inspekce životního prostředí odůvodňuje tím, že na mrtvé dřevo je vázána řada druhů bezobratlých živočichů, nižších rostlin a hub, což je obecně známá a nespochybnitelná skutečnost.

K námitce neexistence zonace na území CHKO Beskydy žalovaný odkázal již na své předchozí rozhodnutí č. j. 1101/580/10,66381/ENV ze dne 8. 8. 2010, kde bylo konstatováno, že Protokolem o vymezení zón CHKO Beskydy ze dne 7. 7. 1999 došlo k vymezení zón CHKO Beskydy v souladu s tehdy platnými a účinnými právními předpisy a z právního hlediska existuje.

Městský soud v Praze na základě žaloby, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 s.ř.s.), přezkoumal napadené rozhodnutí, včetně řízení, které jeho vydání předcházelo. Při přezkoumávání rozhodnutí vycházel soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).

Podle ust. § 88 odst. 1 písm. a) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, orgán ochrany přírody uloží pokutu až do výše 1.000.000,- Kč právnické osobě nebo fyzické osobě při výkonu podnikatelské činnosti, která se dopustí protiprávního jednání tím, že poškodí součást přírody ve zvláště chráněném území, nedovoleně změní nebo ohrožuje jeho dochovaný stav.

Podle ust. § 88 odst. 2 písm. n) zákona, orgán ochrany přírody uloží pokutu až do výše 2.000.000,- Kč právnické osobě nebo fyzické osobě při výkonu podnikatelské činnosti, která se dopustí protiprávního jednání tím, že vykonává ve zvláště chráněném území, označeném smluvně chráněném území, evropsky významné lokalitě nebo ptačí oblasti činnost zakázanou nebo vykonává činnost, pro kterou je vyžadován souhlas orgánu ochrany přírody, bez tohoto souhlasu.

Podle ust. § 26 odst. 3 písm. a) zákona, na území první a druhé zóny chráněné krajinné oblasti je dále zakázáno hospodařit na pozemcích mimo zastavěná území obcí způsobem vyžadujícím intenzivní technologie, zejména prostředky a činnosti, které mohou způsobit podstatné změny v biologické rozmanitosti, struktuře a funkci ekosystémů anebo nevratně poškozovat půdní povrch, používat biocidy, měnit vodní režim či provádět terénní úpravy značného rozsahu.

Soud již první žalobní námitku shledal oprávněnou. V rámci této námítky žalobce poukazoval na skutečnost, že neexistuje ústavní a zároveň s ustanoveními zákona konformní územní vymezení (zonace) CHKO Beskydy, v důsledku čehož nelze žalobce postihovat za

správní delikt uvedený v rozhodnutí správních orgánů. Podle výroku rozhodnutí žalovaného byla žalobci pokuta uložena za spáchání správního deliktu podle ust. § 88 odst. 1 písm. a) zákona a podle ust. § 88 odst. 2 písm. n) zákona, čímž došlo k porušení § 26 odst. 3 písm. a) zákona. K naplnění skutkové podstaty deliktu dle ust. § 26 odst. 3 písm. a) zákona, jak je uvedeno v citovaném textu zákona, je nezbytné, aby k v ustanovení uvedené činnosti došlo na území první nebo druhé zóny chráněné krajinné oblasti, neboli jednou z podmínek aplikace ust. § 26 odst. 3 písm. a) zákona je spáchání tohoto deliktu v chráněné krajinné oblasti a to v její první nebo druhé zóně.

Zákonem č. 161/1999 Sb., kterým byl s účinností od 1. 1. 2000 novelizován zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, byla od tohoto data stanovena v § 27 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny povinnost Ministerstva životního prostředí vymezit jednotlivé zóny ochrany přírody. Skutečnost, že šlo o povinnost ministerstva, nikoliv možnost zóny stanovit, vyplývá ze znění novelizovaného ust. § 27 zákona o ochraně přírody a krajiny.

Text § 27 zní:

„Členění území chráněných krajinných oblastí

(1) K bližšímu určení způsobu ochrany přírody chráněných krajinných oblastí se vymezují zpravidla 4, nejméně však 3 zóny odstupňované ochrany přírody; první zóna má nejprísnejší režim ochrany. Podrobnější režim zón ochrany přírody chráněných krajinných oblastí upravuje právní předpis, kterým se chráněná krajinná oblast vyhláší.

(2) Vymezení a změny jednotlivých zón ochrany přírody stanoví Ministerstvo životního prostředí vyhláškou.“

Důvodová zpráva ze dne 4. 11. 1998 k zákonu č. 161/1999 Sb., o vyhlášení Národního parku České Švýcarsko uvádí, že k „Doplnění § 17 odst. 2 a § 27 odst. 1 souvisí s nově navrhovanou formou vyhlášení zónace v národních parcích a CHKO, a to vyhláškou MŽP. Tuto novelu navrhla Legislativní rada vlády z důvodu, aby zónace, jež významně působí na možnosti obhospodařování v předmětných územích, byla prováděna odpovídající právní formou v souladu s naším právním řádem.“

Ke dni rozhodování Ministerstva životního prostředí v nyní projednávané věci tj. ke dni 8. 3. 2011 se tak nestalo, a i k tomuto datu přes 11-ti letou účinnost novely ministerstvo nedostalo své povinnosti vymezit zóny CHKO vyhláškou.

K námitce žalobce o neexistenci zónace na území CHKO Beskydy žalovaný odkázal již na své předchozí rozhodnutí č. j. 1101/580/10,66381/ENV ze dne 8. 8. 2010, kde bylo konstatováno, že Protokolem o vymezení zón CHKO Beskydy ze dne 7. 7. 1999 došlo k vymezení zón CHKO Beskydy v souladu s tehdy platnými a účinnými právními předpisy a z právního hlediska existuje. K tomu nelze než konstatovat, že argumentace žalovaného se zcela míjí s námitkou žalobce. Žalobce netvrdil, že Protokolem o vymezení zón CHKO Beskydy ze dne 7. 7. 1999 nedošlo k vymezení zón v souladu s tehdy platnými a účinnými právními předpisy, ale tvrdil, že v době rozhodování, jak prvostupňového, tak odvolacího správního orgánu byla účinná novela, která zakotvovala povinnost vymezit zóny CHKO jinak,

a to vyhláškou, takže vymezení zón Protokolem již neodpovídalo zákonné úpravě. Argumentaci žalovaného nelze přijmout i z toho důvodu, že důvodem novelizace § 27 bylo právě odstranění dosavadní formy vymezení zón a nahradit je *odpovídající právní formou v souladu s naším právním řádem*.

Důvodová zpráva byla vydána dne 4. 11. 1998, účinnost novely č. 161/1999 nastala od 1. 1. 2000. S důvodovou zprávou k připravované novele, jakožto právního předpisu dopadajícího na činnost ministerstva životního prostředí bylo nepochybně ministerstvo povinno se seznámit a mělo více jak rok do účinnosti zákona na to, aby připravilo vymezení zón vyhláškou, a dostalo tak požadavkům zákona. K vymezení jednotlivých zón vyhláškou pro danou CHKO nedošlo ani po deseti letech účinnosti novelizovaného znění zákona. V přechodných ustanoveních zákon č. 161/1999 nestanovil žádnou lhůtu, do kdy má k vymezení zón vyhláškou dojít, a ani nestanovil, že dosavadní vymezení zón platí a nadále pouze změny ve vymezení zón budou stanoveny vyhláškou. Z důvodové zprávy naopak vyplývá, že zákonodárce změnu ve formě vyhlášení zón učinil právě z důvodu odstranění dosavadní neústavní formy vymezení jednotlivých zón. U uvedeného, podle názoru soudu, vyplývá, že k vymezení zón vyhláškou mělo dojít s účinností novely.

Jestliže tedy soud dospěl k závěru, že pro předmětnou lokalitu v době rozhodování žalovaného nebyla vyhláškou stanovena zonace, o čemž není mezi účastníky sporu, a současně Protokol o vymezení zón CHKO Beskydy ze dne 7. 7. 1999 nelze považovat za náležitý právní podklad pro existenci zonace, nelze považovat skutkový závěr žalovaného, že k spáchání deliktu došlo v II. zóně CHKO Beskydy, za podložený, a proto soudu nezbylo než rozhodnutí zrušit podle ust. § 76 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, (dále jen s.ř.s.), neboť skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, nemá oporu v správním spise.

Za situace, kdy soud zrušil rozhodnutí pro vady řízení, se již nezabýval dalšími žalobními námitkami žalobce, neboť by to na výsledek řízení před soudem nemohlo mít žádný vliv.

Žalobce měl tedy se svojí žalobou úspěch a náleží mu proto náhrada důvodně vynaložených a prokázaných nákladů řízení podle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Tyto náklady spočívají v nákladech vynaložených na zaplacený soudní poplatek ve výši 2.000 Kč. Další náklady v jeho případě činí hotové výdaje za dva úkony (převzetí věci a podání žaloby) ve výši paušální náhrady po 300 Kč (srov. § 13 odst. 3 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb, v souladu se závěry nálezu Ústavního soudu ze dne 7. 10. 2014, sp. zn. Pl. ÚS 39/13). Proto soud přiznal žalobci právo na náhradu nákladů řízení ve výši 2.600,- Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 18. prosince 2014

JUDr. Ing. Viera Horčicová, v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Veronika Brunhoferová